

ETABLERING AV NYE STAVANGER

Til: Styringsgruppen
Fra: Rådmennenes arbeidsgruppe
Dato: 25.09.2016
Emne: Å bygge «nye Stavanger» – ambisjoner og prioriteringer

1. Innledning

Rådmennenes arbeidsgruppe legger fram et underlagsnotat som grunnlag for en politisk diskusjon om ambisjoner og prioriteringer i den videre prosessen.

Revidert intensjonsavtale skal ligge til grunn som basis for arbeidet. Avtalen slår fast at *«proessen med å etablere nye Stavanger kommune gjøres så effektiv som mulig. Samtidig skal det være åpne prosesser med god innbyggerdialog og grundige utredninger, og politisk forankring i de opprinnelige kommunene og blant tillitsvalgte.»*

Underlagsnotatet omhandler i hovedsak to problemstillinger knyttet til den forestående prosessen:

- *Overordnede perspektiver*
- *Prioriterte oppgaver fram til sommeren 2017*

Arbeidsgruppen har i arbeidet med underlagsnotatet blant annet sett nærmere på en rapport om erfaringer og råd med bakgrunn i 8 andre kommunesammenslåingsprosesser, utarbeidet av Telemarksforskning, i samarbeid med Deloitte as (TF-notat nr. 6,2016: [«Gode grep på veien til ny kommune. Erfaringer og eksempler fra tidligere og pågående kommunesammenslåinger»](#)). Rapporten har en oppsummeringsdel med en rekke konkrete anbefalinger:

- Kom raskt i gang med prosessen og deleger vide fullmakter til fellesnemnda.
- Tilstreb likeverdighet i gjennomføringsprosessen.
- Ha prosjektorganisasjon og prosjektleder tidlig på plass, og sørg for nødvendig kompetanse og kapasitet i organisasjonen.
- Sørg for god medvirkning av tillitsvalgte i hele prosessen.
- Lag framdriftsplan og informasjonsplan så tidlig som mulig.
- Få toppledelse og enhetsledere på plass i god tid før sammenslåingen.
- Legg vekt på felles kulturbygging som omfatter både ansatte og innbyggere.
- Sørg for å ha på plass planer/prosedyrer for følgende: samkjøring IKT og arkiv, overføring av ansatte til ny kommune, gevinstrealisering.

ETABLERING AV NYE STAVANGER

- Kartlegg behov for lønnsharmonisering – hva og hvordan.
- Samkjør økonomisystemer og budsjett siste året før sammenslåing.

2. Overordnede perspektiver

Telemarksforsking poengterer at utfordringene i gjennomføringsprosessen blant annet avhenger av hvilke overordnede perspektiver man velger: «*Her kan det være ulike utfordringer alt etter som om man velger å bygge «en helt ny kommune», eller om man innlemmer én eller flere kommuner i en annen kommunes organisasjon*».

Selv om «nye Stavanger» innebærer mer enn en tredobling av Stavangers areal i dag, vil innbyggertallet kun øke med i overkant av 8.000 (ca. 6 %). Slik sett kan det argumenteres for at gjennomføringsarbeidet bør ha fokus på effektivitet og ikke gjøres mer ressurskrevende og omfattende enn nødvendig. I kraft av størrelse og organisatoriske og økonomiske «muskler» vil bykommunen uansett bli «motoren» i sammenslåingsprosessen, og den nye framtidige kommuneorganisasjonen må i hovedsak bygges på og rundt dagens kommunale organisasjon i Stavanger. Samtidig har de tre kommunene helt fra starten eksplisitt uttrykt som felles forståelse at oppdraget ikke kun er å innlemme to mindre landkommuner i en storbykommune, men å bygge en ny og annerledes kommune.

Det er viktig for det videre arbeidet at de tre kommunene allerede i startfasen er omforente i en felles forståelse av overordnede perspektiver og ambisjoner. Alle parter må oppleve eierskap til både prosjektet og prosessen. Gjennom folkeavstemmingene har innbyggerne i Finnøy, Rennesøy og Stavanger signalisert tro på og forventninger om at «nye Stavanger» skal skape en vinn-vinn-situasjon som kan bidra til positiv utvikling i alle deler av den nye kommunen. Det bør legges til grunn som hovedambisjon og styringssignal for den forestående prosessen.

Det kan nevnes at mange kommuner som har valgt å slå seg sammen, eksplisitt har formulert noen overordnede idéer og prinsipper for sammenslåingen i intensjonsavtaleteksten. I den framforhandlede intensjonsavtalen for K 5-kommunene (Birkenes, Kristiansand, Lillesand, Søgne og Songdalen) heter det blant annet: *Kommunene er ulike, men likevel likeverdige. En helt ny kommune skal etableres, driftes og videreutvikles med utgangspunkt i de fem kommunenes styrker og særegenheter. Lokal identitet og nærdemokrati skal gis høy prioritet. Samarbeidet om bygging av en ny og framtidsrettet kommune skal preges av likeverdighet, raushet og forståelse for hverandres ståsted. Bærekraft skal ligge til grunn for utviklingen av den nye kommunen.*

I forhandlingsutvalgets utredning har SAS kommunen kommentert frem til følgende:

Sandefjord, Andebu og Stokke kommuner er ulike, men likevel likeverdige. En ny kommune skal etableres, driftes og videreutvikles med utgangspunkt i hver av de gamle kommunenes tradisjoner, fortrinn, sterke sider og utfordringer. Struktur, organisasjonskultur og systemer skal vektlegges, og

ETABLERING AV NYE STAVANGER

utvikling av nærdemokrati skal gis høy prioritet. Samarbeidet om sammenslåing skal preges av likeverdighet, raushet og forståelse for hverandres ståsted.

I det videre arbeidet bør den politiske styringsgruppen formulere prinsipper for sammenslåingsarbeidet.

3. Prioriterte oppgaver fram til sommeren 2017

Dersom «nye Stavanger» skal etableres med virkning fra 01.01.20, kan det i utgangspunktet synes som man har god tid til å kjøre en god og forsvarlig prosess med bred politisk forankring og medvirkning fra både tilsatte og innbyggere. Dersom sammenslåingen skyves fram i tid, er tiden knappere. Erfaringer fra andre sammenslåingsprosesser viser at enkelte av prosessene har kommet sent i gang fordi kommunene har undervurdert kompleksiteten og tidsdimensjonen. Det er derfor viktig å komme raskt i gang, sette fart på prosessen allerede fra starten og bruke tida godt. Detaljert framdriftsplan vil først være mulig å fastsette når sammenslåingsdato er fastsatt.

I første fase av etableringsarbeidet er det naturlig å ha et tidsperspektiv fram til fellesnemnda er oppnevnt og i funksjon medio 2017. På dette tidspunktet er det derfor viktigst å ta stilling til hvilke oppgaver som bør settes på dagsorden og avklares fram til neste sommer.

En prioritert oppgave må være å utarbeide et klart mandat for fellesnemnda. Videre er det ønskelig å få tidlig på plass en framdriftsplan for medvirkning fra de ansatte, samt starte opp arbeid med framdriftsplan med konkrete milepæler. Også spørsmålet om videre organisering bør avklares i løpet av denne fasen. Når det gjelder det politiske innholdet, forutsetter den rådmennenes arbeidsgruppe at hver kommune allerede ved oppstarten av arbeidet melder inn tema og problemstillinger som ønskes satt på dagsorden, utredet og diskutert i prosessen fram til sommeren 2017.

Revidert intensjonsavtale inneholder blant annet flere punkter som trenger nærmere avklaring og konkretisering. Det gjelder for eksempel spørsmål knyttet til ny lokaldemokratimodell med økt delegasjon til kommune- og bydelsutvalgene, samt konkretisering av hva nærhetsprinsippet skal bety når det gjelder tilgang og lokalisering av tjenester. De tre rådmennene ser det også som ønskelig med en tidlig politisk diskusjon og mest mulig omforent forståelse av mål og strategier for en ansvarlig budsjettpolitikk de kommende årene, slik at «nye Stavanger» i 2020 har et best mulig utgangspunkt for en bærekraftig økonomisk utvikling. I tillegg er det ønskelig at aktuelle planer og strategier samkjøres der det er hensiktsmessig.

Revidert intensjonsavtale sier at «mål og strategier i gjeldende kommuneplaner skal være utgangspunkt for (den nye) kommunens samlede areal- og samfunnsplanlegging.» For å få på plass et best mulig grunnlag for framtidig planlegging kan det være formålstjenlig å lage et felles opplegg for gjennomføring av en kartlegging av tjenestenivået i hver enkelt

ETABLERING AV NYE STAVANGER

kommune, samt gå systematisk gjennom eksisterende kommuneplaner for å identifisere forhold og forventninger som bør avklares tidlig.

4. Oppsummering

Med grunnlag i dette underlagsnotatet inviteres den politiske styringsgruppen til å diskutere ambisjoner og prioriteringer i den videre prosessen.